

Innst. 188 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 47 L (2014–2015)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i skadeserstatningsloven og voldsoffererstatningsloven (terminvis utbetaling av menerstatning)

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i skadeserstatningsloven og voldsoffererstatningsloven. Endringsforslaget gjelder terminvis utbetaling og utmåling av menerstatning.

Erstatning for personskader, herunder menerstatning, og tap av forsørger fastsettes i dag som hovedregel til en engangssum, jf. skadeserstatningsloven § 3-9 første punktum. Dersom det foreligger «særlige grunner», kan erstatningen likevel helt eller delvis fastsettes til terminbeløp. Blant annet har menerstatning blitt fastsatt til terminbeløp i saker der det foreligger medisinske prognoser om forkortet levetid hos den skadelidte. Departementet foreslår i proposisjonen at prognoser om forkortet levetid hos den skadelidte som kan tilbakeføres til den ansvarsbetingende hendelsen, ikke lenger skal kunne begrunne terminvis utbetaling av menerstatning. Det foreslås videre at slike prognoser heller ikke skal vektlegges ved utmålingen av menerstatning etter skadeserstatningsloven § 3-2. Etter forslaget skal tilsvarende gjelde ved utmåling av menerstatning etter voldsoffererstatningsloven § 5.

Departementet antar at kun et meget begrenset antall saker vil bli berørt av forslaget.

Lovforslaget har etter departementets vurdering ingen administrative konsekvenser utover visse administrative besparelser for de ansvarlige som føl-

ge av at noen flere saker enn i dag vil kunne avsluttes raskere med en engangsutbetaling.

Departementet legger til grunn at lovforslaget vil medføre noen økte utbetalinger av menerstatning. Skadelidte som etter dagens system ville fått terminvis utbetalinger i en kortere periode, vil med lovforslaget kunne ha krav på en engangsutbetaling tilsvarende det skadelidte med normal forventet levetid har rett på.

Ovennevnte gjelder både hvor kravet rettes mot det offentlige, f.eks. etter pasientskadeloven eller voldsoffererstatningsloven, og hvor det rettes mot private aktører, herunder forsikringsselskap og privatpersoner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til lovproposisjonen og støtter forslaget til endring i lovtekst.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at bakgrunnen for proposisjonen er Representantforslag 8:47 L (2009–2010) fra representantene Sonja Sjøli, Bent Høie, Erna Solberg og Elisabeth Røbeek Nørve, som fremmet forslag om at menerstatning fastsettes til en engangssum, med mindre det åpenbart er i skadelidtes interesse å fast-

sette menerstatning helt eller delvis til terminbeløp. Dette forslaget ble fremmet med bakgrunn i at representantene var av den oppfatning at unntaksbestemmelsene i skadeserstatningsloven § 3-9 var å regulere utbetalingens form, og ikke erstatningens størrelse.

Flertallet viser til at det i perioden 2008–2009 ble påpekt at Norsk pasientskadeerstatning med bakgrunn i «særlige grunner» i skadeserstatningsloven § 3-9 fastslo at erstatningen skulle utbetales i terminvise utbetalinger. Disse «særlige grunnene» ble brukt i de tilfeller hvor Norsk pasientskadeerstatning gjorde en vurdering om at den skadelidte ble forventet å ha en kortere levetid enn beregnet levetid totalt. Flertallet mener at denne unntakshjemmelen ikke må brukes for å redusere erstatningsutbetalingen. Flertallet er derfor fornøyd med at det i denne proposisjonen foreslås at prognoser om forkortet levetid hos den skadelidte som kan tilbakeføres til den ansvarsbetingende hendelsen, ikke lenger skal kunne begrunne terminvis utbetaling av menerstatning.

Flertallet viser til at lovens hovedprinsipp er at den skadelidte skal ha utbetalt hele menerstatningen i et engangsbeløp.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i skadeserstatningsloven og voldsoffererstatningsloven (terminvis utbetaling av menerstatning)

I

I lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning gjøres følgende endringer:

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Har skadelidte fått varig og betydelig skade av medisinsk art, svares særskilt menerstatning. Denne erstatning fastsettes under hensyn til menets medisinske art og størrelse og dets betydning for den per-

sonlige livsutfoldelse. *Prognoser om forkortet levetid som følge av den ansvarsbetingende hendelsen skal ikke vektlegges ved fastsettelsen av erstatningen.* Bestemmelsene i § 3-1 tredje ledd gjelder tilsvarende for så vidt ytelsene kan anses å gi kompensasjon for menet.

§ 3-9 skal lyde:

§ 3-9 (*engangsstatning eller terminvise beløp*)

Erstatning for personskade og tap av forsørger fastsettes til en engangssum, med mindre retten av særlige grunner finner å burde fastsette erstatningen helt eller delvis til terminbeløp. *Ved fastsettelse av menerstatning anses prognoser om forkortet levetid som følge av den ansvarsbetingende hendelsen ikke som en særlig grunn etter første punktum.* For betaling av terminbeløp kan den erstatningsansvarlige pålegges å stille sikkerhet. Når det finnes grunn til det, kan tingretten i den rettskrets der skadelidte har alminnelig verneting, etter begjæring av en part ved kjennelse helt eller delvis omgjøre terminbeløp til engangsstatning.

II

I lov 20. april 2001 nr. 13 om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m. skal § 5 første ledd lyde:

Har skadelidte fått varig og betydelig skade av medisinsk art, svares særskilt menerstatning. Erstatningen fastsettes under hensyn til menets medisinske art og størrelse og dets betydning for den personlige livsutfoldelse. *Prognoser om forkortet levetid som følge av den ansvarsbetingende hendelsen skal ikke vektlegges ved fastsettelsen av erstatningen.* Det gis ikke menerstatning ved lavere uførhetsgrad enn 15 %.

III

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Loven gjelder for tilfeller der den erstatningsbetingede hendelsen finner sted etter ikrafttredelsen.

Oslo, i justiskomiteen, den 12. mars 2015

Hadia Tajik

leder

Margunn Ebbesen

ordfører